

Formulier ten behoeve van het indienen van schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 37 van het Reglement van Orde Verenigde Vergadering Delfland

Omschrijving problematiek

Door de aanleg van natuurvriendelijke oevers bij weilanden, en het omrasteren hiervan, wordt de mogelijkheid van beweiding ernstig beperkt. Onder andere met het oog op diervriendelijkheid en landschappelijke waarde een ongewenste situatie. In bijgaand schrijven heeft de vereniging van melkveehouders de situatie toegelicht en vragen gesteld aan het Hoogheemraadschap.

Vragen

1. Is het bestuur bekend met het bericht van de vakbond voor melkveehouders?
2. Hoe wordt tot nu toe met agrariërs gecommuniceerd over de in dat bericht genoemde regels van het hoogheemraadschap en heeft deze aandacht in de handhaving die agrariërs bemerken ook te maken met het voorkomen dat grootvee vanwege de droogte de waterkeringen beschadigen?
3. Is indertijd met boeren overeengekomen dat zij met vee op de natuurvriendelijke oevers (nvo's) zouden mogen komen of zijn daar überhaupt zaken rond recht van overpad of watergebruik besproken?
4. Op wat voor manier worden de nvo's nu onderhouden? Is er sprake van vrije begroeiing of worden bepaalde gewassen of bomen tot een bepaald niveau gesnoeid?
5. Is er een indicatie te geven over de hoeveelheid terrein die door gaas wordt afgesloten?

Antwoorden

1. Ja, in het D&H-vergadering van 18 augustus 2015 hebben wij kennisgenomen van deze brief (kenmerk DMS 120 8885). Wij hebben een reactiebrief gestuurd, die als bijlage bij de beantwoording is opgenomen.
2. Agrariërs zijn de afgelopen jaren door middel van folders en keukentafelgesprekken geïnformeerd over het belang van de bescherming van nvo's. In het verleden moesten vertrapte oevers opnieuw worden aangelegd, wat uiteraard extra kosten met zich meebracht. Op 19 februari 2015 heeft de VV daarom besloten om de bescherming van nvo's aan te scherpen. Betrokkenen zijn vooraf geïnformeerd dat Delfland hier specifiek op zou gaan toezien.
Er is geen relatie tussen het handhavingsbeleid in relatie tot natuurvriendelijke oevers en maatregelen die worden genomen in het kader van de droogte en het handhavend optreden tegen grootvee op waterkeringen.
3. Op verzoek van ondernemers zijn al individuele afspraken gemaakt om te zorgen dat het vee toegang krijgt tot de sloot. In de praktijk is ons geen perceel bekend dat volledig wordt afgesloten door een nvo.
4. Per nvo is bij het onderhoud sprake van maatwerk om specifieke ecologische kenmerken te behouden. Wanneer ondernemers overlast ondervinden van een nvo, kunnen zij contact opnemen met Delfland. De situatie wordt dan in samenspraak en zo mogelijk opgelost.
5. Het overgrote deel van de ondernemers treft maatregelen om schade van nvo's tegen te gaan. Het plaatsen van een veekerende voorziening is alleen noodzakelijk indien sprake is van beweiding. Het is dan ook zeer lastig om hoeveelheden te noemen.

Considerans, aanleiding van, toelichting op of achtergrond van de schriftelijke Vragen. Zie bijlage

Getekend,

Namens ChristenUnie/SGP Delfland,

W.H de Zoete-van der Hout

Dit formulier richten aan de voorzitter van de Verenigde Vergadering van Delfland

**mvan-haersmabuma@hhdelfland.nl met afschrift aan de griffier
hfobler@hhdelfland.nl**

DMS nummer: 1209685

Datum en tijdstip ontvangst: 22 juli 2015 11.25 uur

Aan het algemeen bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft

Fax 015-2124968

Putten, 17 juli 2015

Onderwerp: Handhavingsbeleid beweiding natuurvriendelijke oevers
Kenmerk: B3747

Geacht bestuur,

Hiermee vragen wij uw aandacht voor het actuele beleid over beweiding langs natuurvriendelijke oevers. Wij zijn de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV), KvK 40656654 een belangenbehartiger namens onze leden die ons alarmeerden dat meerdere melkveehouders door uw hoogheemraadschap strafrechtelijk vervolgd worden wegens beweiding.

Verkiezingen

Bij de laatste verkiezingen was koeien in de wei een thema dat de maatschappij bijzonder belangrijk vond. Daarbij was het opvallend dat de politieke partijen die bij de provincies beweiding wilden afdwingen bij hun programma bij het waterschap/hoogheemraadschap plannen presenteerden waarmee opstallen werd gestimuleerd.

Zowel voor mens als dier is water één van de eerste levensbehoeften. Om beweiding mogelijk te maken is (drink)water in de wei één van de vereiste basisvoorzieningen.

Door een afrastering van een natuurvriendelijke oever wordt de toegang tot de bijbehorende watergang en dus het drinkwater geblokkeerd. Dat is een ongewenste situatie die een strafbaar feit op het gebied van dierenwelzijn oplevert.

Beweiding langs oevers van watergangen is een eeuwenoud bestaand gebruik. Het rijksmuseum hangt vol met oude meesters die deze taferelen hebben vastgelegd (Bilders van den Heuvel Maris). Onze boeren zijn hardwerkende mensen die met hart en nieren voor hun vee en omgeving zorgen.

Nvo's

Veel natuurvriendelijke oevers zijn vanaf 1996 aangelegd en in gebruik gebleven voor drinkwatervoorziening van vee. Artikel 2.10 is pas sinds 19 februari 2015 opgenomen in de Keur. Toch is het hoogheemraadschap al begonnen met handhaving op basis van ouder beleid. De boeren denken dat ze rechten hebben op basis van het vertrouwensbeginsel op basis van het eeuwenoud bestaand gebruik en voelen zich benadeeld doordat zij onder valse voorwendselen hebben meegewerkt aan het verkopen van de gronden voor deze oevers. De boeren hebben geen schadeloosstelling ontvangen voor de actuele beperkingen. Daarbij gaat het niet alleen over de oever maar ook over de schadelijke gevolgen die er voor de omliggende percelen zijn. Dit is in strijd met het EVRM.

Belangenafweging

Op grond van het beheerplan natuurvriendelijke oevers van 29 mei 2013, merken wij op dat er onvoldoende aandacht is voor de belangen van de agrarische ondernemers met grond langs de natuurvriendelijke oevers. Een natuurvriendelijke oever kan niet los gezien worden van de functie die een watergang heeft. In de waterwet is uitdrukkelijk bepaald dat de waterwet als doel heeft de vervulling van maatschappelijke functies. Beweiding, maar ook de incidentele beregeningsmogelijkheid is zo'n functie. Het agrarische belang ontbreekt op pagina 7, terwijl er wel

volop aandacht is voor recreatie en de behoefte aan het open polderlandschap. In feite wordt vergeten dat beweiding anno 2015 ook een recreatieve functie heeft in het landschap. Er worden evenmin alternatieven/oplossingen voor deze functies geboden.

Dit is in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel en er heeft geen zorgvuldige belangenafweging plaatsgevonden. Dat betekent dat het beheer en beleid in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur tot stand is gekomen.

Achterstallig onderhoud

In dit beheerplan is vastgesteld dat er veel overlast door boeren en recreanten als gevolg van te hoge vegetatie in de natuurvriendelijke oevers. Daarnaast is oeverafkalving en verzandingsprobleem een gemeld probleem. Deze problemen uit het beheerplan van 2013 zijn er nu in 2015 nog steeds. Volgens het beheerplan p. 16 dient u onderhoud uit te voeren.

De overlast van riet gaat verder dan de oever zelf door op de landbouwgrond. De ongewenste begroeiing buiten de oever is **meer dan 4 meter breed**. Dat betekent een aanzienlijke schade door minder teelt van mais en gras bijvoorbeeld, maar ook van toekenning van GLB betaalrechten. Dit is in strijd met het eigendomsrecht en feitelijk een onrechtmatige daad. **Dat is ook één van de redenen waarom de afrastering niet geplaatst kan worden cq werkt.** Er moet immers regelmatig onder de draad gemaaid kunnen worden buiten de oever. Uit het beheerplan blijkt dat het onderhoud van de boeren overgegaan is naar een aannemer.

Eenden en ganzen zijn watervogels, die graag op waterrijke oevers verblijven. Het is algemeen bekend dat zij erg veel grazen en hun uitwerpselen achterlaten, met alle schadelijke gevolgen voor de vegetatie, de waterkwaliteit en de volksgezondheid. In dit hoogheemraadschap worden sinds 2014 door u soms voorzieningen geplaatst in de oevers.

Uit het beheerplan p.18 blijkt dat volgens de Keur *'De nvo, zonder toestemming van Delfland, door vee te laten begrazen of door vee te laten vertrappen'*.

Daarbij kan Delfland wel toestemming verlenen. De boeren hebben de indruk dat het staken van het eeuwenoude gebruik niet tot de oplossing zal leiden. Het waterschap doet zelf nagenoeg niks aan onderhoud en plaatst immers niet op elke plaats voorzieningen om ganzen tegen te houden. Ganzen houden geen rekening met een afrastering en zullen blijven komen; het waterschap heeft evenmin gebruik gemaakt van de mogelijkheid om watervogels te reduceren op grond van een zogenaamde aanwijzing.

In dit verband is het belangrijk om te kijken naar de historie van de uiterwaarden; daar moesten na 1995 de boeren wijken voor gewijzigd beheer. Inmiddels is duidelijk dat er juist veel behoefte is aan begrazing en heeft het Rijk erg veel geld uitgegeven om de ongebreidelde groei ongedaan te maken (RWS Programma Stroomlijn).

Uit het beheerplan blijkt dat veel oevers begraasd worden door vee. Dat betekent dat tientallen grondgebruikers getroffen zijn door dit gewijzigde beleid.

Boeren zijn belangrijk voor de taken van het waterschap. Daarom is de relatie tussen hoogheemraad en de boeren belangrijk voor nu en in de toekomst.

De moderne communicatietechnieken zijn niet voor iedereen geschikt. Allereerst is betere persoonlijke communicatie nodig over alle facetten die de natuurvriendelijke oevers meebrengen.

Handhavingsbeleid

De Nederlandse landbouw is belangrijk voor de economie, draagt in belangrijke mate bij aan het handelsoverschot. Het door het hoogheemraadschap ingezette herstel- en sanctiebeleid heeft ernstige gevolgen.

De hoogte van de last onder dwangsom van minimaal 1000 euro en maximaal 2000 euro staan in geen verhouding tot de kosten van het door u geadviseerde pikpaaltjes met draad.

Het gemiddelde inkomen van een boer bedroeg slechts 35.200,00 euro over 2014 voor een 24x7 inzet. Dat is slechts 200 euro meer dan modaal, die maximaal 5x7 levert.

Dat betekent dat de hoogte buiten proportioneel is.

Het hoogheemraadschap wijkt ongemotiveerd af van de beslistermijn van 8 weken.

Door daarnaast ook nog een strafbeschikking op te leggen, volgt door de betaling automatisch de erkenning van schuld. Het feit komt op het strafblad dat eventuele ernstige gevolgen voor financieringen, verzekeringen, vergunningen, functie en VOG. Deze strafrechtelijke gevolgen blijven op grond van jurisprudentie niet beperkt tot een persoon, maar kunnen voor eenieder gelden die in dezelfde personenvennootschap zit (cv vof mts).

De hoogte en de impact van het handhavingsbeleid cq hoogte van de bedragen zijn buiten proportioneel.

Het is algemeen bekend dat de grondrechten in het bestuursrecht ernstig onder druk staan. Zo hebben wij begrepen dat voor een strafrechtelijke sanctie de boeren niet worden gewezen op het zwijgrecht (EVRM).

<https://www.rechtspraak.nl/Actualiteiten/Nieuws/Pages/Betere-bescherming-grondrechten-nodig-in-bestuursrecht.aspx>

Daarmee plaatst u een grote groep hard werkende ondernemers die belangrijk zijn voor een hoogheemraadschap en Nederland ten onrechte in de criminele hoek.

Het hoogheemraadschap heeft de mogelijkheid om van beleid af te wijken (art. 4:84 Awb). In het algemeen kan het hoogheemraad kiezen voor de bestuurlijke boete (5.4.2. Awb).

Wij verzoeken het hoogheemraadschap als volgt:

- De eerder genomen besluiten in te trekken cq ongedaan te maken
- Te investeren in de relatie met uw burens door een informatiesessie te beleggen waarin in overleg naar een oplossing gezocht wordt voor de overlast die er over en weer is.
- Rekening te houden met eeuwenoud bestaand gebruik.
- Over te gaan tot onderhoud van de oevers om de overlast bij agrariërs ver buiten de oevers ongedaan te maken.
- De overlast door grazende watervogels adequaat aanpakken door bijvoorbeeld een aanwijzing. De door u gekozen netten zijn eveneens niet in het belang van de groei in de oevers.
- Het bieden van betrouwbare maatwerkoplossingen voor de afgesneden watervoorzieningen. Zonder water is beweiding onmogelijk.
- De heroverwegen om het onderhoud vanaf de landzijde weer door de boeren uit te laten voeren.
- Uw handhavingsbeleid aan te passen door zoveel mogelijk over te stappen van de strafbeschikking naar het bestuursrecht.
- Bij de last onder dwangsom hoogte te verminderen door rekening te houden met kosten van de door u in het beheerplan voorgestelde materialen.
- Eventueel daarna over te gaan tot handhaving volgens aangepast beleid. Slechts in uitzonderlijke gevallen te kiezen voor strafrecht.

De NMV verzoekt u dit schrijven nu al te verspreiden onder het gehele algemeen bestuur en daarnaast als binnengekomen stuk bij de eerstvolgende algemene vergadering op te nemen.

Graag ontvang ik uw bevestiging.

Met vriendelijke groet,

Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Irene van der Sar – Bouwmeester, secretaris

Bijlagen: Afbeeldingen oude meesters
Ganzenmethode